

Økonomisk Politik 2019-2022

Februar måned 2018

**Godkendt i Økonomiudvalget
den 28. februar 2018**

Indhold

1. Indledning	3
1.1 Pejlemærker	3
1.2 Politiske fokusområder	4
2 Økonomisk politik og budget 2019 – 2022	5
2.1 Den kommunale skatteprocent	7
2.2 Mål for udvikling i langfristet gæld.....	8
2.3 Mål for anlægsudgifter	9
2.4 Mål for konsolidering	10
2.5 Mål for økonomisk råderum	12
2.6 Mål for udvikling i aktivitets- og serviceniveauet	15
2.7 Mål for økonomistyringen.....	16
2.8 Mål for budgettildelinger på det skattefinansierede område.....	16
2.9 Mål for forsyningsområdet.....	17
2.10 Effektmål.....	17
2.11 Respekt og iagttagelse af økonomiaftalen	17
3. Resultatbudget – (Som optaget i budget 2018 - overslagsår 2019)	19
4. Budgetforudsætninger og andre grundlæggende oplysninger.	21
4.1 Indlagte budgetforudsætninger i det godkendte budget for 2018-2021	21
4.2 Budgetaftalen for 2018.....	21
4.3 Disponerede anlæg jfr. budgetaftalen for 2018	22
4.4 Foruddiskonterede driftsændringer i budgetoverslagsårene.....	24
4.5 Finansloven for 2018.....	25

1. Indledning

Denne "Økonomiske Politik 2019 – 2022" skal efter politisk godkendelse ses som Økonomiudvalgets fundament for udarbejdelse af budgetforslag for 2019 – 2022.

I henhold til styrelsesloven er det Økonomiudvalget, der er forpligtet til at fremlægge et forslag til et budget i balance.

- §37 Forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår **udarbejdes af Økonomiudvalget** til kommunalbestyrelsen **senest den 15. september**.
- §38 Økonomiudvalgets forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag skal undergives **2 behandlinger** i kommunalbestyrelsen med mindst 3 ugers mellemrum.
- §38 stk. 2 Kommunalbestyrelsens 2. behandling skal foretages **senest den 15. oktober**.

Kommunernes budgetter er meget afhængige af den aftale, der kan indgås mellem Regeringen og KL. En ny aftale gældende for budget 2019 forventes godkendt primo juni 2018.

Når KL har orienteret nærmere om aftalens indhold, kan der være behov for at justere denne økonomiske politik. Der vil i juni måned blive afholdt et budgetorienteringsmøde for Byrådet. På dette møde gennemgås indholdet i budgetaftalen, og evt. forslag til justering af den økonomiske politik.

Den økonomiske politik er ikke bindende for Byrådet i den afsluttende fase af budgetvedtagelsen.

1.1 Pejlemærker

Byrådet vil i de kommende år styre udviklingen efter nedenstående økonomiske politik. Målene er pejlemærker. Økonomiudvalget fastlægger med godkendelsen de overordnede økonomiske målsætninger gældende for budgetperioden 2019-2022.

De overordnede målsætninger er, at sikre at Vesthimmerlands Kommune i perioden skaber balance i økonomien i den 4-årige periode under hensyn til:

- Opretholdelse af et økonomisk og fagligt bæredygtigt serviceniveau overfor borgere og virksomheder
- Et anlægsprogram, der sikrer opretholdelse af kapitalen
- En balance mellem udgifter og indtægter, så der ikke tæres på likviditeten
- Der over årene sker nedbringelse af den skattefinansierede langfristede gæld

Et bæredygtigt serviceniveau defineres i denne forbindelse som et udgiftsniveau svarende til gennemsnittet for sammenlignelige kommuner.

1.2 Politiske fokusområder

Byrådet fastlagde i 2014 5 politiske fokusområder:

- Økonomi
- Ungdom – fokus på unge
- Sundhed – borgernes sundhed
- Turisme- og erhvervsudvikling
- Bosætning

Direktionen tilføjede i 2016 2 administrative fokusområder

- Organisation
- Teknologi

Byrådet vil på temamøder i januar kvartal 2018 få mulighed for at drøfte forslag til evt. nye fokusområder, som skal være gældende for den næste 4 års budgetperiode.

De politiske fokusområder bør være retningsgivende i forhold til de økonomiske prioriteringer, således at der er sammenhæng mellem den retning det politiske niveau understikker og den økonomiske ramme, der beslutes af Byrådet.

Godkendelse af Den Økonomiske Politik

Den Økonomiske Politik er indstillet af Direktionen den 6. februar 2018.

Økonomiudvalget godkendte i mødet den 28. februar 2018 en økonomisk politik og en tids- og handleplan for budgetperioden 2019-2022.

Beslutning i Økonomiudvalget den 28. februar 2018

Fraværende: Ingen

Administrationens indstilling godkendt med en tilføjelse, at Økonomiudvalget og Hoved-MED indkaldes til dialogmøde den 29. august 2018. Dialogmødet den 12. september 2018 udgår.

I pejlemærkerne i den Økonomiske Politik anbefaler Svend Jørgensen og Allan Ritter Andersen, at der indføres, at udskrivningsprocenten bør nedsættes med 0,1 - 0,2% pr. år indtil kommunen er på linje med nabokommunerne.

2 Økonomisk politik og budget 2019 – 2022

Nedenstående tabel viser summarisk hovedpunkterne i den økonomiske politik for 2019 – 2022:

Målsætning	Udmøntes ved
2.1 Den kommunale udskrivningsprocent fastholdes	Skatteprocenten fastholdes på de nuværende 27,0% Grundskyld fastholdes uændret på 7,20 ‰ for landbrug m.v. 22,82 ‰ for øvrige Der opkræves ikke dækningsafgift
2.2 Den skattefinansierede langfristede gæld nedsættes.	Den skattefinansierede langfristede gæld nedsættes med gennemsnitligt 15 mio. kr. årligt i budgetperioden (samlet nedsættelse med 60 mio. kr. i budgetperioden 2019-2022). Målsætningen kan i særlige tilfælde fraviges (se nedenfor i afsnit 2.2).
2.3 Anlægsudgifterne skal udgøre ca. 2.400 kr. indbygger (skatte- og brugerfinansieret).	Der afsættes netto anlæg på 90 mio. kr. i 2019 - 2022. I dette beløb indgår midler til den kommunale grundkapital. Den kommunale jordforsyning antages at være i balance
2.4 Den gennemsnitlige kassebeholdning efter kassekreditreglen skal udgøre 3% af kommunens brutto drifts- og anlægsbudget. (I 2018 udgør summen 2,978 mia. kr.)	Målet svarer til, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal være omkring 90 mio. kr. Der skal budgetteres med et budgetoverskud, såfremt den gennemsnitlige kassebeholdning kommer under 90 mio. kr.

<p>2.5 I det foreløbige budget for 2019 skal der arbejdes med at skabe et centralt råderum til politisk prioritering.</p>	<p>I det foreløbige skøn for 2019 (budgetaftalen for 2018) er der en ubalance på ca. 20 mio. kr.</p> <p>Hertil lægges 5 mio. kr. politisk prioritering (25%).</p> <p>Der vil derfor være behov for at skabe et samlet politisk råderum på 25 mio. kr.</p>
<p>2.6 Kommunens aktivitets- og serviceniveau skal i budgetperioden tilpasses det gennemsnitlige niveau for sammenlignelige kommuner.</p>	<p>Reduktion i kommunens driftsudgifter kan ske ved besparelser, rationaliseringer og effektiviseringer.</p>
<p>2.7 Der skal arbejdes på fortsat at skabe øget gennemsigtighed på tværs af udvalgene – og fortsat fokus på samlet budgetoverholdelse.</p>	<p>Som udgangspunkt gives der ikke kassefinansierede tillægsbevillinger.</p>
<p>2.8 Faldet i børnetal skal kunne udløse en kommunal besparelse, og øget tilgang af ældre søges tilpasset i det nuværende budget på ældreområdet.</p>	<p>Der foretages automatisk demografiregulering af basisbudgettet på dagtilbuds- og skoleområdet, der indregnes i basisbudgettet.</p>
<p>2.9 Kommunens mellemværende med forsyningsområdet (renovation) skal udlignes i indeværende budgetperiode.</p>	<p>I budgetfasen indregnes afvikling af evt. mellemværende med forsyningsområdet. En evt. saldo skal forsøges afviklet over en 5 års periode.</p>
<p>2.10 Politiske mål (3-5 mål pr. udvalg, og fastsættes med afsæt i de politiske fokusområder – se afsnit 1.2)</p>	<p>I budgetprocessen skal hvert udvalg definere mål, som udvalget følger op på i regnskabet. Målene skal udarbejdes, så der så vidt muligt kan evalueres på om de er opfyldt.</p>
<p>2.11 Det løbende arbejde med budgettet sker under respekt og iagttagelse af økonomiaftalen mellem KL og Regeringen</p>	<p>Budgetoplægget holder sig under den udmeldte serviceramme (for kommunen). Anlægsramme (samlet for alle kommuner). Skatteudskrivning (tager udgangspunkt i den statsgaranterede udskrivning).</p>

De enkelte målsætninger kan suppleres med følgende oplysninger:

2.1 Den kommunale skatteprocent

På baggrund af de nuværende prognoser for økonomien i budgetperioden 2019-2022 fastholdes det nuværende skatteniveau i hele budgetperioden.

De 10 højeste og laveste beskatningsniveauer i 2017

10 højeste beskatningsniveauer i 2017*			10 laveste beskatningsniveauer i 2017*		
1	Odsherred	27,51	1	Gentofte	21,76
2	Langeland	27,34	2	Rudersdal	22,40
3	Læsø	27,25	3	Frederiksberg	22,86
4	Lolland	27,20	4	Hørsholm	22,87
5	Brønderslev	27,03	5	Greve	22,88
6	Vesthimmerland	26,73	6	Tårnby	23,07
7	Fanø	26,63	7	Lyngby-Taarbæk	23,22
8	Guldborgsund	26,60	8	Gladsaxe	23,55
9	Bornholm	26,57	9	Glostrup	23,63
10	Syddjurs	26,56	10	Herlev	23,63

* Beskatningsniveau er defineret som det samlede provenu fra indkomstskat og grundskyld - sat i forhold til kommunens beskatningsgrundlag. Indtægter fra dækningsafgifter indgår ikke i beskatningsniveauet.

Kilde: KL

Provstiet har tilkendegivet, at de forventer at fastholde nuværende kirkeskatteprocent. Kommunens nettobudget bliver ikke påvirket af kirkeskatten.

I forhold til nabokommunerne kan nøgletallene for skatterne og beskatningsniveauet opstilles således:

IM´s nøgletal om skatten i kommunerne i 2017. Ny tabel for 2018 er endnu ikke offentliggjort.

	Udsk.pct	Kirkesk.-pct.	Grundsk.-prm.	DAP, forr.ejd. (4)	DAP, off. grv. (4)	DAP, off. f.v. (4)	Beskatn.-niv.	Statsg. u.grl.	Beskatn.-grl.
	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
Region Nordjylland									
773 Morsø	25,80	1,20	24,680	-	-	-	25,70	147.604	156.375
787 Thisted	25,50	1,28	23,750	-	11,875	5,000	25,35	149.398	159.791
810 Brønderslev	26,90	1,09	31,230	-	15,000	8,750	27,03	144.258	153.505
813 Frederikshavn	26,20	1,03	29,900	-	14,950	8,750	26,38	153.917	167.416
820 Vesthimmerland	27,00	1,18	22,820	-	-	-	26,73	143.533	152.952
825 Læsø	26,50	1,30	34,000	-	15,000	8,750	27,25	150.361	173.137
840 Rebild	25,50	1,20	26,086	-	12,070	5,000	25,47	157.005	166.886
846 Mariagerfjord	25,90	1,15	28,800	-	-	8,750	25,99	151.470	162.905
849 Jammerbugt	25,70	1,20	32,850	-	15,000	8,750	26,19	147.326	163.561
851 Aalborg	25,40	0,98	26,950	5,350	13,475	8,750	25,42	153.614	166.162
860 Hjørring	25,90	1,19	34,000	-	15,000	8,750	26,37	149.064	161.777

Gennemsnit 25,81 1,10 28,553 25,90 150.991 163.025

Kilde: Økonomi og Indenrigsministeriets nøgletal (jan. 2018)

2.2 Mål for udvikling i langfristet gæld

Budgettet er kraftigt påvirket af afdrag og renter på gæld (ca. 60 mio. kr. årligt).

Renter og afdrag dækker både den skattefinansierede og den brugerfinansierede gæld. Den brugerfinansierede gæld er lån optaget til kommunale ældre- og plejeboliger.

I den politiske målsætning ses der primært på den skattefinansierede gæld, og målsætningen er en årlig nedsættelse på gennemsnitlig 15 mio. kr. årligt (samlet 60 mio. kr. for budgetperioden 2019-2022).

Med udgangspunkt i det godkendte budget for 2018 med overslagsår fremkommer følgende beregnede udvikling i den langfristede gæld (excl. Leasing).

Skattefinansieret	Regnskab 2017	B2018	B2019	B2020	B2021	B2022
Primo		501.865	495.908	481.740	468.235	452.648
Afdrag		34.545	35.238	35.948	36.675	37.370
Låneoptagelse		28.588	22.070	24.443	24.088	25.000
Afdrag nye lån			1.000	2.000	3.000	4.000
Ultimo	501.865	495.908	481.740	468.235	452.648	436.278
Brugerfinansieret	Regnskab 2017					
Ultimo	313.438					

Kilde: Kommunekredit og kommunens økonomisystem

Opgjort langfristet gæld pr. indbygger og i forhold til nabokommunerne:

i Langfristet gæld pr. indbygger pr. 1. januar 2017

	Gæld i alt	Gæld Ældrebol	Gæld Skattefin.
Region Nordjylland	--		
773 Morsø	22.391	7.038	15.353
787 Thisted	16.859	8.485	8.374
810 Brønderslev	18.292	1.637	16.655
813 Frederikshavn	21.501	885	20.616
820 Vesthimmerland	23.530	9.450	14.080
825 Læsø	43.602	10.284	33.318
840 Rebild	11.791	3.575	8.216
846 Mariagerfjord	20.914	7.536	13.378
849 Jammerbugt	22.597	7.342	15.255
851 Aalborg	7.974	2.286	5.688
860 Hjørring	23.532	6.521	17.011
Gennemsnit	16.074	4.455	11.619

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets nøgletal (jan. 2018)

Som udgangspunkt søges lånerammer ud fra en maksimal lånoptagelse. I budgetfasen vurderes den konkrete låneoptagelse i forhold til målsætningen

Lånerammerne forelægges politisk efter regnskabsåret udløb, hvor byrådet tager stilling til den endelige låneoptagelse.

Målsætningen om reduktion i den årlige gæld med gennemsnitlig 15 mio. kr. årligt kan fraviges, hvis der gennemføres investeringer, der vil medføre en netto driftsbesparelse, eller hvis investeringen er nødvendig i forhold til demografisk udvikling.

Målsætningen kan endvidere fraviges, hvis anlægsinvesteringen medfører en bedre energieffektivitet, investeringen er pålagt kommunen som del af forbedret arbejdsmiljø eller der er tale om nødvendige investeringer, der skal til for at dække fremtidens behov (ud fra kommunens overordnede målsætninger).

Eksempelvis:

- Investeringer i energioptimeringer i kommunens bygninger, der medfører lavere driftsudgifter til finansiering af ydelser på lånet.
- Investering til fremme af bosætninger eller fastholdelse af indbyggertallet

2.3 Mål for anlægsudgifter

Målet for anlægsudgifter er, at anlægsniveauet skal være af en sådan størrelse, at kommunens bygninger, anlæg m.v. har en sådan standard, at kapitalen ikke reduceres over tiden.

I den Økonomiske Politik gældende for 2019-2022 er målet sat til 90 mio. kr. (svarende til ca. 2.416 kr. pr. indbygger).

I følge IM's nøgletal var den gennemsnitlige bruttoanlægsudgift i kommunerne i Region Nord 2.700 kr. pr. indbygger (regnskab 2016). Dette var alene for den skattefinansierede område – dvs. uden grundkapital, forsyning og ældreboliger.

Det er især de større kommuner i Regionen der har store anlægsudgifter, jf. nedenstående tabel.

Udg. (brutto) til skattefinansieret anlæg pr. indb.

	▼ 2014 ▲	▼ 2015 ▲	▼ 2016 ▲	▼ 2017 ▲	
	R P I PL	R P I PL	R P I PL	-- I PL	
Region Nordjylland					
773	Morsø	1.806	2.116	5.111	1.203
787	Thisted	2.560	1.992	2.209	2.063
810	Brønderslev	2.103	1.617	1.422	786
813	Frederikshavn	2.306	2.199	2.262	1.559

820	Vesthimmerland	2.989	3.336	3.287	1.916
825	Læsø	6.857	4.842	835	8.924
840	Rebild	2.466	2.931	2.163	1.701
846	Mariagerfjord	3.214	3.052	2.632	2.022
849	Jammerbugt	2.126	3.290	2.703	1.343
851	Aalborg	2.230	3.102	2.784	2.321
860	Hjørring	2.798	4.259	3.107	1.736
Gennemsnit		2.443	2.948	2.700	1.902

Anlægsudgifter excl. Forsyning og ældreboliger

Data til og med 2016 er regnskabstal, mens oplysninger herefter er budgettal.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets nøgletal (jan. 2018)

I Vesthimmerlands Kommune er det praksis, at der til anlægsudgifterne henregnes grundkapital (kommunens bidrag til nye almene boliger) og lånegarantier til kulturelle formål.

Jordforsyning indgår ikke i målsætningen, da der afsættes 3,0 mio. kr. som udgift til køb af jord/udstyknings og 3,0 mio. kr. som indtægt ved salg af grunde og bygninger

Pris- og lønfremskrivningen for anlæg i overslagsårene indeholdes i den samlede anlægsramme på 90 mio. kr.

I afsnit 4.3 fremgår oversigt over anlægsarbejder, der i forbindelse med budgetaftalen for 2018 blev afsat i budgetoverslagsårene. For 2019 er der disponeret 69,3 mio. kr.

2.4 Mål for konsolidering

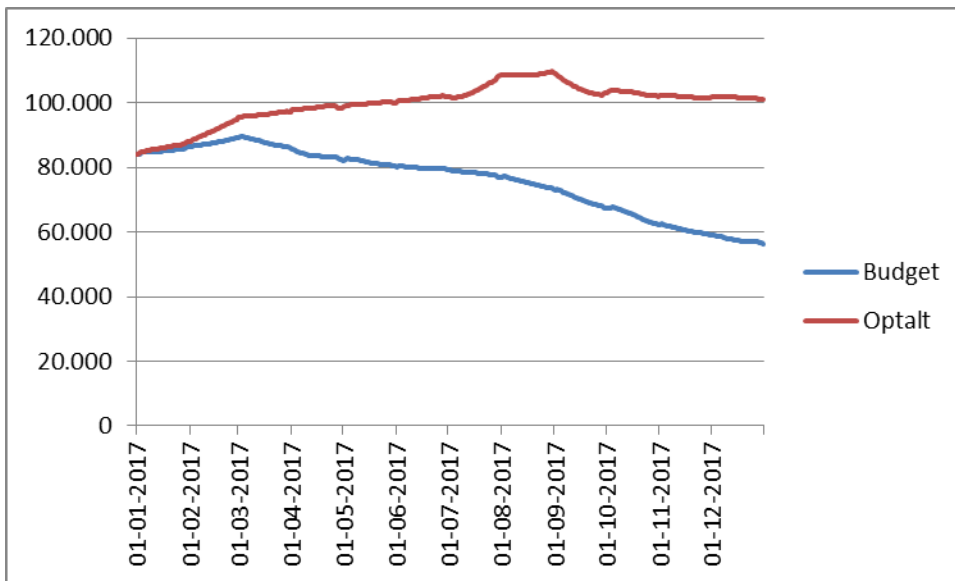
Byrådets egen målsætning for den gennemsnitlige kassebeholdning efter kassekreditreglen er tidligere fastsat til ca. 3 % af brutto drifts- og anlægsbudgettet. Dette mål svarer til ca. 90,0 mio. kr. og er i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets vejledende mål for gennemsnitlig kassebeholdning efter kassekreditreglen.

Formålet med konsolidering er:

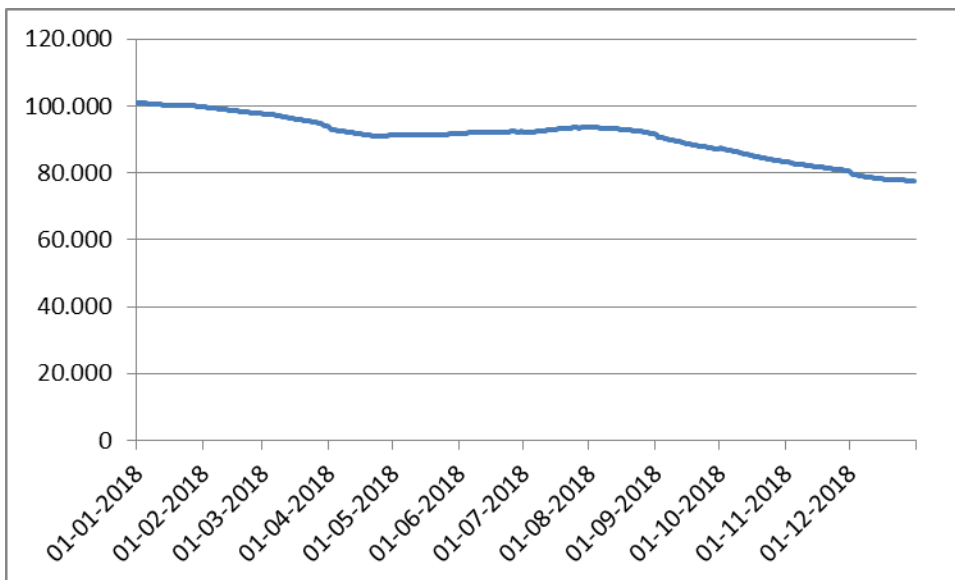
- Undgå dyre renter på gæld
- Frihed til i løbet af året at kunne iværksætte ubudgetterede særlige tiltag
- Håndtere uforudsete udgifter
- Overholde Økonomi- og Indenrigsministeriets regler om gennemsnitlig likviditet.

Et revideret skøn over den forventede likviditetsopgørelse for 2017 og forventning til 2018 viser følgende graf:

Likviditet 2017 (forventet (blå) og konstateret (rød) gennemsnitlig kassebeholdning)

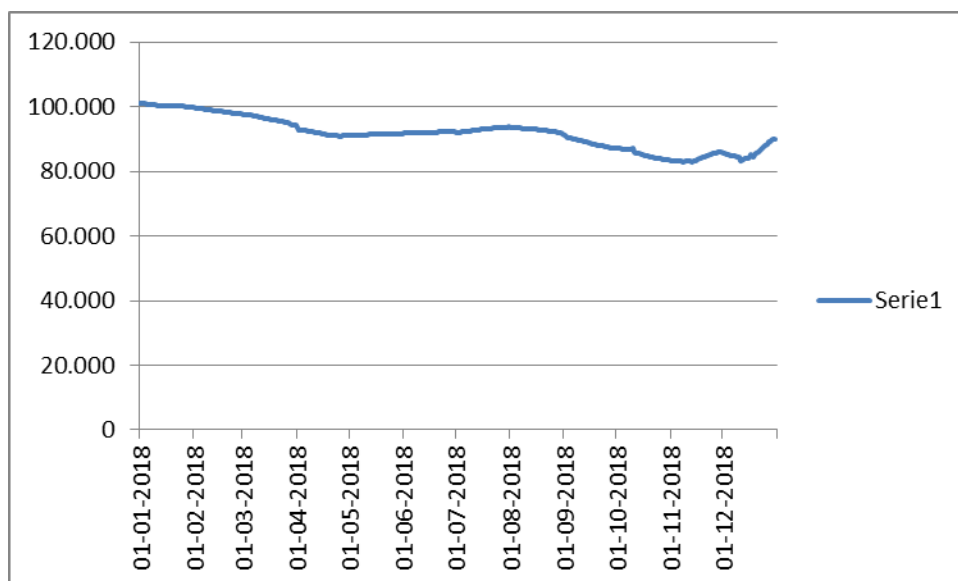

Forventet likviditet – Budget 2018 (Gennemsnitlig kassebeholdning)

Grafen viser, at den gennemsnitlige likviditet i 2018 falder. Den primære årsag hertil skyldes forventning om, at de store overførsler af ikke forbrugte anlægsmidler fra de sidste 2 år afholdes i løbet af 2018

Forventningen er, at det endelige regnskab for 2017 vil vise et overskud. Hvis der samtidigt regnes med en maksimal lånoptagning for 2017 vil der være en gennemsnitslig likviditet på omkring 90 mio. kr. ved udgangen af 2018.

Hvis målet fortsat skal være en gennemsnitlig likviditet på omkring 90 mio. kr. kan der ikke i 2019-budgettet budgetteres med kasseforbrug.

2.5 Mål for økonomisk råderum

I det godkendte budget for 2018 og overslagsårene indgår følgende ubalance:

Mio. kr.	2018	2019	2020	2021
Budgetbalance jfr. budgetaftalen for 2018	-5,163	0	0	
Indgår afbalancering af resultatbudget		20.073	19.519	12.632
I alt	-5.163	20.073	19.519	12.632

Der er således behov for en reduktion af drifts- og anlægsudgifterne i 2019 på 20,073 mio. kr. for at skabe balance.

Reduktionsforslag fra udvalgene på 20,0 mio. kr. giver ikke Byrådet råderum til politiske prioriteringer eller imødekommelse af nye drifts- eller anlægsprojekter. Der tillægges derfor 25% således, at administrationen skal fremlægge budgetalternativer for i alt 25,0 mio. kr.

Råderummet kan anvendes til:

- Udviklingstiltag på driften (ønsker)
- Anlæg
- Tilbagekøb af enkelte elementer i råderumspuljen
- Konsolidering til opretholdelse af den gennemsnitlige likviditet
- Evt. bufferpuljer – for at kunne overholde budgetlovens konsekvenser i forbindelse med budgetoverskridelser.
- Buffer for usikkerhed om kommunens indtægter (tilskud fra staten, socioøkonomiske elementer m.v.)

Til fremskaffelse af de 25 mio. kr. i udvalgene kan skitseres en model, hvor serviceudgifternes fordeling på udvalg er udgangspunktet.

En beregning på baggrund af serviceudgifter giver følgende fordeling

	Matematisk model	
	Serviceudgifter budget 2018	Andel af 25 mio. kr.
Økonomiudvalget	259.962	3.862
Sundhedsudvalget	587.161	8.722
Beskæftigelsesudvalget	33.287	494
Børne- og Familieudvalget	657.107	9.761
Kultur- og Fritidsudvalget	58.962	876
Teknik- og Miljøudvalget	86.442	1.284
I alt	1.682.921	25.000

Denne model tager ikke hensyn til den demografiske udvikling i Vesthimmerlands Kommune.

I henhold til befolkningsprognosen udarbejdet af Danmarks Statistik (nov. 2017) for perioden 2017-2027 vil der være følgende udvikling i befolkningstal, aldersfordeling m.v.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Udvikling 2017 - 2027	
0-6 år	2.648	2.627	2.633	2.625	2.645	2.634	2.703	2.714	2.729	2.740	2.750	102	Dagtilbud
7-17 år	5.085	5.039	4.936	4.857	4.805	4.772	4.656	4.586	4.563	4.514	4.463	-622	Folkeskole
18-25 år	3.093	3.079	3.045	2.980	2.899	2.823	2.776	2.763	2.718	2.700	2.691	-402	Studerende
26-65 år	18.613	18.484	18.440	18.346	18.254	18.141	18.042	17.904	17.765	17.623	17.484	-1129	Arbejdsmarked
66-69 år	2.019	2.000	1.919	1.910	1.876	1.886	1.918	1.954	2.004	2.026	2.066	47	Overgang til pension
70-74 år	2.249	2.340	2.400	2.394	2.386	2.354	2.301	2.262	2.240	2.247	2.248	-1	Pensionister
75-79 år	1.585	1.636	1.714	1.804	1.908	2.020	2.102	2.162	2.160	2.155	2.131	546	Pensionister
80-84 år	1.024	1.066	1.108	1.175	1.218	1.254	1.296	1.365	1.444	1.532	1.624	600	Pensionister
+85 årige	969	973	987	997	1.023	1.055	1.088	1.133	1.185	1.232	1.280	311	Pensionister
I alt	37.285	37.244	37.182	37.088	37.014	36.939	36.882	36.843	36.808	36.769	36.737	-548	

Befolkningsprognosen viser en stærk tendens til et faldende antal børn i folkeskolen, et faldende antal borgere i den arbejdsduelige alder, og en stor stigning i antal pensionister (specielt over 75 år).

Tilpasning af driftsbudgettet på baggrund af demografisk udvikling. Enhedspris = variabel udgift opgjort for budget 2015.											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
0-17 årige - antal	-67,0	-97,0	-87,0	-32,0	-44,0	-47,0	-59,0	-8,0	-38,0	-41,0	
å 79.569 (mio. kr.)	-5,3	-7,7	-6,9	-2,5	-3,5	-3,7	-4,7	-0,6	-3,0	-3,3	
Akk. (mio. kr.)	-5,3	-13,0	-19,9	-22,4	-25,9	-29,6	-34,3	-34,9	-37,9	-41,2	
18-64 årige - antal	-101,0	-112,0	-135,0	-213,0	-172,0	-181,0	-146,0	-192,0	-163,0	-144,0	
å 32.012 (mio. kr.)	-3,2	-3,6	-4,3	-6,8	-5,5	-5,8	-4,7	-6,1	-5,2	-4,6	
Akk. (mio. kr.)	-3,2	-6,8	-11,1	-17,9	-23,4	-29,2	-33,9	-40,0	-45,2	-49,8	
65+ årige - antal	127,0	147,0	128,0	171,0	141,0	171,0	166,0	165,0	162,0	153,0	
å 67.078 (mio. kr.)	8,5	9,9	8,6	11,5	9,5	11,5	11,1	11,1	10,9	10,3	
Akk. (mio. kr.)	8,5	18,4	27,0	38,5	48,0	59,5	70,6	81,7	92,6	102,9	
Netto korrektion (mio. kr.)	0,0	-1,4	-2,6	2,2	0,5	2,0	1,7	4,4	2,7	2,4	
Akkumuleret (mio. kr.)	0,0	-1,4	-4,0	-1,8	-1,3	0,7	2,4	6,8	9,5	11,9	

Den matematiske model tager endvidere ikke hensyn til kommunens nøgletal – og hermed besparelsesrationale for de områder, hvor kommunen ligger højere end gennemsnittet i sammenlignelige kommuner.

Endvidere tager der ikke hensyn til sund aldring blandt de ældre, som medfører en forventet bedre sundhedstilstand end tidligere (for de yngre ældre).

Fra ECO nøgletallene for budget 2017 (nye tal for budget 2018 foreligger ikke endnu) er der f.eks. følgende rationaler:

	Vesthimmerlands Kommune	Sammenligningskommuner	Region Nordjylland	Hele landet	Forskel VHK	Antal i gruppen	Rationale
					Sml.gr.		
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	55.667	60.900	63.012	70.933	-5.233	2.222	-11.627.726
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	81.936	73.784	77.646	76.452	8.152	4.996	40.727.392
Tilbud til ældre, kr. pr. 65+ årig	49.502	40.679	42.782	42.889	8.823	7.782	68.660.586
Børn og unge med særlige behov, kr. pr. 0-22 årig	10.983	10.649	11.977	9.472	334	9.786	3.268.524

Administration mv. (ekskl. lønpuljer, tjenestemandspension, forsikringspuljer og generelle reserver), kr. pr. indbygger	6.120	6.082	6.697	5.849	38	37.265	1.416.070
---	-------	-------	-------	-------	----	--------	-----------

N.B. Ovennævnte tal opdateres når regnskabstallene for 2017 foreligger.

Råderummet sikres ved, at fagudvalgene i budgetprocessen kommer med forslag på samlet 25 mio. kr. til prioriteringsseminaret mellem 1. og 2. behandling af budgettet i byrådet.

Fagudvalgenes arbejde understøttes ved, at der til udvalgenes møder i perioden fra april og indtil prioriteringsseminaret udarbejdes forslag til effektiviseringer, omlægninger og reduktioner, der svarer til udvalgets andel af de 25 mio. kr.

På prioriteringsseminaret mellem 1. og 2. behandling af budgettet kan byrådet tage stilling til hvordan råderummet skal anvendes.

2.6 Mål for udvikling i aktivitets- og serviceniveauet

Byrådets mål for aktivitetsniveau og serviceniveau i budgetårene 2018-2021 er at sikre, at niveauet i forhold til borgerne og virksomheder svarer til gennemsnitsniveauet for sammenlignelige kommuner.

På grund af stadigt stigende økonomisk pres på kommunernes økonomi skal målet søges opnået ved fortsat at fokusere på effektiviseringer og omlægninger af aktivitetsniveauet indenfor alle forvaltningsområder, samt evt. direkte besparelser.

Til at understøtte budgetlægningen foretages pris- og lønfremskrivning iht. udmeldingerne fra Kommunernes Landsforening – med følgende modifikation

- For varekøb foretages der ingen prisfremskrivning.
- For tjenesteydelser foretages alene prisfremskrivning for områder der er omfattet af kontrakter og andre bindende aftaler.

I det godkendte budget for 2018 er budgetoverslagsårene tilrettet i overensstemmelse hermed.

De nyeste nøgletal viser, at Vesthimmerlands Kommune fortsat ligger højt på flere udgiftsområder i forhold til sammenlignelige kommuner. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at have fokus på disse områder – og evt. i forbindelse med udmøntning af sparekrav for de enkelte udvalgsområder tage hensyn hertil.

Nøgletal vil i budgetlægningen for 2019 fortsat blive anvendt som oplysning på skemaer vedr. budgetalternativer.

Som nøgletal anvendes

- ECO nøgletal udgivet af Vive
 - o Kan hentes via kommunens hjemmeside (søg nøgletal)
- "Brug nøgletal i styringen" udgivet af KL
 - o Publikation udgivet i forbindelse med KØF i januar 2018

2.7 Mål for økonomistyringen

Kommunen vil arbejde for at der fortsat er gennemsigtighed på tværs af udvalg og fortsat fokus på budgetoverholdelse. Som udgangspunkt gives der ikke kassefinansierede tillægsbevillinger.

Politisk er der fokus på tidlige genopretningsplaner. Målet med budgetopfølgningerne er budgetoverholdelse og godkendelse af genopretningsplaner.

Administrativt søges dette opnået ved at udbygge kommunens ledelsesinformationssystem med det mål, at der månedsvis forelægges informationer for udvalg og byråd.

Endvidere vil der månedligt blive aflagt rapportering om den aktuelle kassebeholdning og dennes forventede udvikling.

Med tiltagene sikres hurtig opfølgning på evt. afvigelser i forhold til det forventede med inddragelse af det politiske niveau. Rapporteringerne er skriftlige og dermed sikres dokumentation m.v.

2.8 Mål for budgettildelinger på det skattefinansierede område

Budgettildelingerne på det skattefinansierede område tager udgangspunkt i budgetoverslagsåret 2019, som er vedtaget ved budgetgodkendelsen for 2018.

Budgettet kan teknisk tilrettes for følgende forhold:

- Politiske beslutninger siden vedtagelse af budget 2018 med virkning i 2019
- Effekten af den indgåede aftale mellem Regeringen og Kommunernes landsforening (ligger formentlig klar i juni måned 2018), herunder:
 - a. Udvikling i overførselsudgifter (kontanthjælp, sygedagpenge, førtidspensio-
ner m.v.).

Administrationen udarbejder skøn over de forventede udgifter, og denne sammenholdes med KL's forventede udvikling på områderne

- b. Udgifterne til de forsikrede ledige fastsættes til samme beløb som indtægten fra beskæftigelsestilskuddet.

- c. Nye love samt opgaveflytninger mellem kommune, region og stat (DUT)

Administrationen kan indregne merudgifter/indtægter jfr. lov- og cirkulæreprogrammet – dog maks. Kommunens DUT-andel.

- d. Udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering fastsættes til samme beløb, som indgår i kommunens bloktilskud til formålet.

Befolknings-, ældre- og skoleprognoserne viser, at der er store forskydninger i befolkningsgrupperne. Frigjorte ressourcer fra fald i en befolkningsgruppe må ikke bruges til udviklingstiltag uden Byrådets politiske prioritering.

Der foretages ikke automatisk demografiregulering af basisbudgettet.

2.9 Mål for forsyningsområdet

Ved budgetlægningen skal det sikres, at et evt. mellemværende mellem kommunen og forsyningsområdet afvikles over maks. 5 år.

I budgetperioden afsættes en nettodriftsindtægt på 1,5 mio. kr. pr. år, således at der skabes mulighed for at tilbagebetale etablering af den ny genbrugsplads i Farsø og det etablerede deponi.

Ultimo 2017 forventes kommunen at skylde forsyningen 1,5 mio. kr. Dertil kommer dog, at der i 2018 forventes afholdt 6-7 mio. kr. til genbrugspladsen i Farsø.

2.10 Politiske mål

Byrådet fastsætter for byrådsperioden politiske fokusområder (se afsnit 1.2).

I budgetprocessen skal hvert udvalg – inden for de politiske fokusområder - arbejde med at definere 3-5 forslag til mål, som udvalget ved regnskabsaflæggelsen kan lade sig måle på.

Målsætningerne – der kan være et eller flerårige - skal være tydelige i forhold til de vigtigste resultater man ønsker at skabe og opnå for kommunens borgere og virksomheder.

Arbejdet forventes udført i perioden fra april til august således at alle målene kan indgå i den afsluttende budgetlægning for det samlede kommunale budget for budgetperioden 2019-2022.

Målstyringen handler om de resultater, som kommunens indsats skal rettes mod at opnå, og om indholdet og kvaliteten af de leverede ydelser.

2.11 Respekt og iagttagelse af økonomiaftalen

Hvert år forhandler KL og regeringen en aftale om kommunernes økonomi for det kommende budgetår. Aftalen fastlægger både udgifts- og indtægtsrammerne for kom-

munerne set under ét, og specielt (netto)serviceudgifts-, (brutto)anlægsudgifts- og skatteudskrivningsniveauet er i fokus med henblik på at efterleve hhv. budgetloven og skattestopet.

Aftalen indeholder derudover en lang række indsatsområder, bl.a. som følge af ny lovgivning (reformer mm.), hvor der knyttes finansiering til, såfremt indsatsområderne vurderes at have økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Aftalen mellem KL og regeringen indgås som før nævnt for kommunerne under ét, og KL forestår derfor på det kommunale fællesskabs vegne en tæt koordineringsproces med henblik på at sikre en samlet aftaleoverholdelse fra aftaleindgåelse og frem mod den enkelte kommunes budgetvedtagelse. Formålet er ikke blot at sikre aftaleoverholdelse, men også at værne kommunerne imod statslige sanktioner.

3. Resultatbudget – (Som optaget i budget 2018 - overslagsår 2019)

Resultatbudget				
Hele 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021
DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE				
Indtægter				
Skatter	-1.562.078	-1.610.711	-1.654.221	-1.707.735
Generelle tilskud	-871.969	-869.199	-872.577	-875.713
Indtægter i alt	-2.434.047	-2.479.910	-2.526.798	-2.583.448
Driftsudgifter				
Økonomiudvalget	259.962	259.791	259.079	259.019
Sundhedsudvalget	698.247	698.317	698.209	698.209
Beskæftigelsesudvalget	561.798	564.380	564.380	564.380
Børne- og Familieudvalget	657.114	657.482	657.226	657.226
Kultur- og Fritidsudvalget	59.244	58.870	61.314	63.175
Teknik- og Miljøudvalget	86.442	86.210	85.908	85.908
Afbalancering af resultatbudget		-20.073	-19.519	-12.632
Pris- og lønstigninger		43.205	87.531	133.024
Driftsudgifter i alt	2.322.807	2.348.181	2.394.127	2.448.308
Renter	8.971	10.154	10.690	10.442
Skattefinansieret driftsoverskud	-102.269	-121.575	-121.981	-124.698
Anlæg				
Økonomiudvalget	1.679	739	524	0
Sundhedsudvalget	30.480	4.300	2.000	2.000
Børne- og Familieudvalget	24.530	22.250	13.750	6.250
Kultur- og Fritidsudvalget	5.283	20.500	18.500	16.500
Teknik- og Miljøudvalget	27.005	21.540	18.605	11.500
Anlæg op til økonomisk politik		18.808	33.462	46.384
Pris- og lønstigninger		1.863	3.159	2.866
Anlæg i alt	88.977	90.000	90.000	85.500
RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	-13.292	-31.575	-31.981	-39.198
FORSYNINGSVIRKSOMHED				
Drift	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Anlæg				
RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHED	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
DET SAMLEDE RESULTAT	-14.792	-33.075	-33.481	-40.698
Optagne lån	-42.844	-22.070	-24.443	-24.088
Afdrag på lån	50.264	52.939	55.718	58.080

Balanceforskydninger	2.209	2.206	2.206	6.706
ÆNDRING AF LIKVIDE AKTIVER	-5.163	0	0	0

4. Budgetforudsætninger og andre grundlæggende oplysninger.

4.1 Indlagte budgetforudsætninger i det godkendte budget for 2018-2021

Resultatbudgettet som fremgår af afsnit 3 er dannet med baggrund i følgende forudsætninger:

Budgetforudsætninger 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Betalingskommunefolketal	37.075	37.122	37.122	37.122
Udskrivningsgrundlag (mia. kr.)	5,454	5,454	5,454	5,454
Skatteprocent, kommune	27,00	27,00	27,00	27,00
Skatteprocent, kirke	1,18	1,18	1,18	1,18
Grundskyldspromille, landbrug	7,20	7,20	7,20	7,20
Grundskyldspromille, øvrige	22,82	22,82	22,82	22,82
Indregnet likviditetstilskud (mio. kr.)	-33,984	-33,984	-33,984	-33,984
Tilskud til vanskeligt stillede kommuner (mio. kr.)	-17,004	-17,004	-17,004	-17,004
Budgetterede skatteindtægter	Statsgaranti	Statsgaranti	Statsgaranti	Statsgaranti

4.2 Budgetaftalen for 2018

I budgetaftalen for 2018 indgår flere beslutninger, der har betydning for den kommende budgetlægning for 2019.

Vedr. TMDr-006 - Yderligere beslutningsgrundlag for etablering af Løgstør Marina og udbygning Hvalpsund Marina

Parterne er enige om at medvirke til etableringen af en ny marina i Løgstør, idet Vesthimmerlands Kommune forpligter sig til at indtræde i et forpligtende samarbejde med en eller flere seriøse investorer.

Hvis en sådan aftale kan indgås, forpligter kommunen sig til at stille sine arealer på og ved havneområdet, hvor marinaen skal placeres, til rådighed for projektet og forpligter sig til at etablere den nødvendige infrastruktur i og omkring marinaen. Finansieringen forudsættes at kunne ske gennem lån uden for den kommunale låneramme og kan optages i Kommunekredit.

Beløbet på 500.000 kr. afsættes til udarbejdelse af forundersøgelser og planer for etablering af Løgstør Marina og udbygninger i forbindelse med projektet vedr. Hvalpsund Marina. Forundersøgelserne skal blandt andet indeholde genberegning af økonomi, beskrivelse af udviklingen af behovet for lystbådepladser m.m.

ØKan-009 Byggemodning nord for Langmosen, Aalestrup

Såfremt der kan indgås en aftale om erhvervelse af det nødvendige areal igangsættes en byggemodning af Langmosen (2. etape). Byggemodningen påbegyndes på det areal kommunen i dag ejer.

ØKan-010 Lægehus i Aalestrup

Kommunen er positiv sindet i forhold til at finansiere en grund til et lægehus, når der foreligger et forslag til konkret placering. De forskellige placeringers økonomi skal afklares inden beslutning.

ØKan-014 Svømmehal i Aars

Med afsættelse af midlerne besluttet der principielt, at der skal bygges en ny svømmehal i Aars i budgetperioden. Før der tages stilling til et konkret projekt kræves et bedre beslutningsgrundlag for både driftsregnskab og anlægsudgifter, samt afklaring af ejerskabet.

Det forelagte projekt kan kun godkendes, såfremt de afsatte midler kan dække projektet, og der kan skaffes den fornødne medfinansiering via fonde. Såfremt dette ikke lykkes må der udarbejdes et projekt inden for de afsatte midler. De afsatte midler kan derfor kun frigives, hvis Byrådet kan godkende et konkret projekt.

SUNan-015 Nyt botilbud på Voksenpsykiatri og handicapområdet, Tilbuddene i Aalestrup

Der etableres 20 boliger i samarbejde med Aars Boligforening. Etableringen er anlægsmæssigt udgiftsneutral, da udgiften til grundkapital forventeligt kan finansieres via grundsalg, ligesom de tidligere afsatte anlægsmidler i Budget 2017 på 500.000 kr. til sammenlægning af Tilbuddene i Aalestrup indgår i projektet (finansiering af tomgangshusleje). Forinden igangsætning aftales præmisserne (tomgangshusleje m.v.) for eksisterende boliger med Aars Boligforening.

KFan-008 Idrætsanlæg Løgstør - flytning af boldbaner

Etablering sker som kommunalt anlæg. Det eksisterende klubhus skal overdrages som led i finansieringen. Overdragelsen skal ske i forbindelse med ibrugtagning af opvisningsbanen (1. etape).

ØKan-ny Byudviklingsplan for Aars midte

Efter flytning af rådhuset og med planer om en ny svømmehal i Aars er der behov for at genbearbejde planlægningen af Aars midte. Der skal derfor udarbejdes en udviklingsplan for Aars midte, hvor nye sammenhænge og muligheder kan beskrives. Der kan i den sammenhæng søges samarbejde med eksterne aktører med interesse for byudvikling.

4.3 Disponerede anlæg jfr. budgetaftalen for 2018

I budgetaftalen for 2018 indgår følgende anlægsarbejder i overslagsårene:

Tabel 10 Oversigt over anlæg i budgetperioden

	Afsatte rådighedsbeløb
--	------------------------

Hele 1.000 kr.	2018	2019	2020	2021	
Indsatspulje/pulje til landsbyfornyelse, netto	739	739	524	0	
Implementering af nyt ESDH-system	940	0	0	0	F
Sundhedens hus	1.000	0	0	0	F
Samarbejdsprojekt socialpsykiatri - boliger	16.200	0	0	0	F
Samarbejdsprojekt socialpsykiatri - fælleshus	10.000	0	0	0	F
Renovering af plejecentre	2.000	2.000	2.000	2.000	F
El-cykler – hjemme- og sygeplejen	480	0	0	0	F
Udskiftning af nødkaldsapparater	0	900	0	0	
Nyt omsorgssystem	800	1.400	0	0	F
Renoveringsplan Aalestrup Skole	500	0	0	0	F
Masterplan - Dagtilbud	1.250	1.250	1.250	1.250	F
Løgstør Skole - renovering	15.000	16.000	7.500	0	F
Børnehave Aars	4.180	0	0	0	F
Masterplan skoler	3.000	5.000	5.000	5.000	F
Ungemiljø	600	0	0	0	
Landsbyudvalget. Projektmidler	1.000	1.000	1.000	1.000	F
Vedligeholdelse af haller	500	500	500	500	F
Stenaldercenter Ertebølle – udskifte vinduer	120	0	0	0	F
Lanternen – flytning boldbaner	3.000	4.000	2.000	0	
Delprojekt Aars Vest – svømmehal	500	0	0	0	F
Materielhus Rønbjerg Havn	163	0	0	0	F
Svømmecenter Aars – anlægstilskud	0	15.000	15.000	15.000	
Svømmecenter Aars - lånegaranti	0	20.000	25.000	20.000	
Bygningsvedligehold - ekstraordinær	4.000	5.000	5.000	5.000	F
Den røde tråd - Farsø	1.500	2.030	0	0	
Cykelbroer Aalestrup	1.550	850	0	0	
Aktivitetsskile, bevægelsespark-banearial Aalestrup	0	450	0	0	
Badebroer	0	600	0	0	
Vejrenovering i.f.m. kloakarbejder	6.000	6.000	13.000	6.000	F
Omfartsvej syd om Aars	6.950	0	0	0	F
Trafikale forhold Idrætscenter/skole	1.000	1.400	0	0	
Modulvognstog til Farsø	500	0	0	0	
Fortove, opretninger	500	500	500	500	F
Byudvikling Søndergade Aars	0	4.500	0	0	F
Opgradering stoppesteder	600	0	0	0	F
Knude- og Plusturspunkter NT mobilitetsplan	105	210	105	0	F
Affaldshåndtering, Løgstør Havn	110	0	0	0	F
Molebroen, Løgstør Havn	1.900	0	0	0	F
Vestre Bådehavn – ny bølgebryder	175	0	0	0	F
Hvalpsund Fiskerihavn – bølgeskærm	865	0	0	0	F
Omfartsvej Hvalpsund Lystbådehavn	1.250	0	0	0	
	88.977	89.329	78.379	56.250	
Ikke øremærkede rådighedsbeløb		18.808	33.462	46.384	
Pris- og lønstigninger		1.863	3.159	2.866	

Rådighedsbeløb i alt	88.977	110.000	115.000	105.500
Grundkapital almene boliger	0	0	0	4.500
Garantier		-20.000	-25.000	-20.000
Lån til styrkelse af likviditeten				
Budgetteret anlæg / lånehjælp i 2018	88.977	90.000	90.000	90.000

Med "F" er afmærket de anlægsprojekter/rådighedsbeløb, der anses for bevilget og frigivet ved fagudvalgets behandling af sagen.

I henhold til budgetaftalen, er der forlods reserveret 69,329 mio. kr. i anlæg til budget 2019, og heraf er 12,110 mio. kr. anført som bevilget og frigivet ved fagudvalgets behandling af sagen..

4.4 Foruddiskonterede driftsændringer i budgetoverslagsårene

I det godkendte budget for 2018 er der indregnet følgende driftsændringer i budgetoverslagsårene.

Ændringerne fremgår af resultatbudgettet under afsnit 3 og er udtryk for forskellen mellem driftsudgifterne i 2018 og de følgende overslagsår 2019-2021.

Som specifikation af de ændringer, der er indlagt i overslagsårene i forhold til det godkendte budget for 2018 kan nævnes:

Budgetændringer	2018	2019	2020	2021
Økonomiudvalget	0	-171	-712	-60
Tidligere		1	-1	
Lovgivning		-3	-32	0
Tekniske korrektioner		-790	-179	0
Driftsønsker		620	-500	-60
Sundhedsudvalget	0	70	-108	0
Tidligere		14	-100	0
Lovgivning		0	0	0
Tekniske korrektioner		2.582	0	0
Driftsønsker		-202	0	0
Beskæftigelsesudvalget	0	2.582	0	0
Tidligere		0	0	0
Lovgivning		0	0	0
Tekniske korrektioner		2.582	0	0
Driftsønsker				
Børne- og Skoleudvalget	0	368	-256	0
Tidligere		-253	-304	0

Lovgivning		121	48	0
Tekniske korrektioner		400	0	0
Driftsønsker		100	0	0
Kultur- og Fritidsudvalget	0	-374	2.444	1.861
Tidligere		0		
Lovgivning				
Tekniske korrektioner		-334	444	-139
Driftsønsker		-40	2000	2000
Teknik- og Miljøudvalget	0	-232	-302	0
Tidligere		208	0	0
Lovgivning			-2	
Tekniske korrektioner		-50	-300	
Driftsønsker		-390		

4.5 Finansloven for 2018

Der er ikke i denne økonomiske politik indregnet evt. konsekvenser for Vesthimmerlands Kommune for budgetperioden 2019-2022.

Der er bl.a. følgende indhold, som vil påvirke kommunens budget i 2019-2022, idet kommunens indtægter vil stige (øget bloktilskud) og udgifterne vil stige på de områder, hvor midlerne tilføres:

Finanslov 2018

* Der er afsat i alt cirka 4,7 milliarder kroner til bedre sundhed og ældrepleje i perioden 2018-21.

På sundhedsområdet bliver der afsat cirka 2,0 milliarder kroner til blandt andet frit valg i forhold til genoptræning, og fra 2019 en ekstra akutlægehelikopter til udkantsområderne.

Der bliver afsat 2,7 milliarder kroner om året til en bedre bemanning på plejehjem, mere frit valg, så ældre blandt andet selv kan vælge madordning, og mere fokus på at sikre ældre en værdig død.

* Der sikres et yderligere meroptag på i alt 300 politistuderende i 2018 og 2019, hårdere straffe for grov vold og indbrud, skærpet indsats mod bande- og ungdomskriminalitet.

* Reetablering af rytterisektion i dansk politi.

* Der sættes penge af til udvidet motorvej over Vestfyn, hastighedsopgraderinger på landeveje og motorveje, lavere takster over Storebæltsbroen.

* Styrket grænsekontrol.

* Skatten på fri telefon fjernes.

* Kvalitetspulje til erhvervsuddannelserne på 170 millioner kroner.

* En permanent boligjobordning.

* Udligningsskatten på indtægter fra pensionsopsparring fjernes.

Kilde: [Finansministeriet](#).

